

Leto LVIII. števnik 57.

U Ljubljani, v sredo 11. marca 1925.

Cena Dln 1'50

SLOVENSKI NAROD

Inšajna vsak dan popoldne, izvzemati nedelje in praznike. — Inserati: do 30 pett a 2 D, do 100 vrst 2 D 50 p, večji inserati pett vrsta 4 D; notice, poslano, izjave, reklame, predčici beseda 2 D. — Popust po dogovoru. — Inseratni davek posebej. — „Slovenski Narod“ velja letno v Jugoslaviji 240 D, za inozemstvo 360 D.

Upravnštvo: Knastova ulica štev. 5, pristope. — Telefon štev. 304.

Uredništvo: Knastova ulica štev. 5, I. nadstropje. — Telefon štev. 34.

Poštnina plačana v gotovini.

,Angleški parlament.“

V naši notranji politiki je precej tragike, pa tudi dober založaj prisrčne komike. Tam v jeseni in že prej se spomni Radić na »angleški parlamentarizem« in ga zabrusi proti Beogradu, da liki pesek v očeh omami radikalne državnike. *Demagoški izraz, izmislen v zadregi in v opravljeni pregorečega republikanstva*, dobi pozneje resnejšo vsebino. Najdejo se politiki kot Trumbić in Korošec, ki verujejo v Radičovo angleško monarhijo. Sedaj prav lahko oznanjam, da spada med prve točke nove Radičeve stranke, Hrvatske seljaške stranke ter s tem med program celokupne opozicije, zahteva po »angleškem parlamentarizmu! Kar si je Radić pred meseci izmisliš, kot prično politično trazo, uporabljajo njegov priči ikavi nasledniki kot resno politično geslo; ne da bi vedeli, kaj pravzaprav pomeni in uči angleški parlamentarizem!

Divno je namreč gledati te zastopnike »angleškega parlamentarizma« na delu in v dejstvu! Od sobote naprej zboruje naš parlament, naša narodna skupščina. Vršilo se je že konstituiranje, izbral verifikacijski odbor in ta je že tudi pristopil k verificiranju mandatov. Mesto mirnega, stvarnega konstituiranja ter verificiranja, namesto u judnega medsebojnega vedenja v stvari, ki so zgolj formalnega značaja in pri katerih so vsake zlorabe od strani sedanje večine po pravilniku in bistvu verifikacijskega posa popolnoma izključene, je opozicija izbruhnila v tako rovtarsko divjanje in razgrajanje, da se po pravici zgrajajo vsi treznimistični in pravični politiki v Beogradu, ki sicer mentijo, da bi se morala opozicija pozneje pri sestavljanju novih zakonov dovoljevali marsikatera concezija.

Kar so opozicionalci z Angležem, dr. Trumbičem na čelu, ki mu seve sekundirajo slovenski tigri, storili od sobote naprej v narodni skupščini, že ni več olika, kaj še angleški parlamentarizem in politična smotrenost?

Opozicija se je vrgla na razgrajanje v sporednih, malenkostnih stvarach in išče dlako v jajcu! All se dogaja tako ekscesi tudi v angleškem parlamentu in ob takih in sličnih verifikacijskih prilikah? Gotovo ne! Tudi angleška delavska stranka je zapustila vladno krmilo in vendar se vede dostojno, vladu kritizira stvarno, brez razgrajanja in razbijanja klopi.

Kaj predpisuje angleški delokratizem in parlamentarizem glede večine in manjšine? Da manjšina kritizira večino, dobro, in da z določnostjo in močnostjo spremeta odločitve večine! Saj ima tudi večina svoje nazore, ki se morajo spoštovati!

Naša opozicija pa blati v onemogli jezi, ki noč priznati večine in se ji pokoriti ter zavzeti v parlamentu stališče stvarne, mirne, strokovne debate, blati nasprotnike, rohni po narodni skupščini ter se ponuja do ordinarnega klevenjanja!

Ali so to angleški parlamentarci? Kako postopajo poslanci manjšine v angleškem parlamentu? Ko se predložijo novi zakonski načrti, debatirajo o njih s stališča svojega programa, nato sklepačo z vladno event. kompromise in izboljšujejo zakone, kolikor se da! To taktiko mirnega, stvarnega dela in kritike bi morala prakticirati tudi naša opozicija, če bi ji bilo do rednega parlamentarnega dela in do čiste demokracije.

Naša opozicija pa nudi danes prizor običajnih, poučnih razgrajev, ki bi se hoteli dokopati za vsako ceno do moči in vladu. To, dokopati se do vladu, to je prvo in zadnje, na kar misli ta opozicija! Kaj mirni razvoj skupščinskega dela, kaj zakonodajno delovanje ter prereščevanje zakonskih osnutkov, kaj stvarno reševanje naših gospodarskih in socijalnih nedostatkov? Glavno je, da se razgraja in da se pod kinko »angleškega parlamentarizma« poskuša razbsiti narodno skupščino ter li onemogočati delovanje.

Za tak angleški parlamentarizem se lepo zahvaljujemo! Tudi tu vidimo, kako dobro je, da obstaja trdna vladna večina, ki ni odvisna od kapric malenkostnih strank in ki je ne vodijo slabokrnvi, ambiciozni, pokvarjeni politiki kakoršni se zbirajo v vodstvu opozicionalnega bloka.

Seja verifikacijskega odbora.

Razprava o mandatih za 11 volilnih okrožij v Srbiji.

— Beograd, 10. marca. (Izv. Ob 12.)

Pod predsedstvom dr. Milana Srščika je danes ob 10. dopoldne verifikacijski odbor pričel razpravo o verifikaciji poslanih mandatov. Na dnevnem redu so bili danes mandati 11 volilnih okrožij od beogradskega do kumanovskega v Srbiji. Ta volilna okrožja volijo skupaj 47 poslancev. Verifikacijski odbor je najprej vzel v pretres pritožbo poslanskega kandidata Ljube Rankovića, ki navaja, da so politične oblasti v beogradskem volilnem okrožju vršile nad volicimi nevladnih strank nasilje in teror, osobito so izvajali vladni organi proti volilcem Ljube Rankoviću, ki je bil kandidat zemljoradniške stranke. V razpravo so posegli poleg Rankovića poslanci: Dragotin Pečić, Timotijević, ki je tudi v tem okraju kandidiral (Dav. dem.), Milan Simonić (rad.), dr. Kosta Kumanudi (Dav. dem.), končno še zemljoradnik poslanec Joca Jovanović Pižon.

Posl. Kosta Timotijević (Dav. dem.) je predlagal, da se mora uvesti sodno-kazenko postopanje proti vsem predsednikom obeh volilnih komisij, ki so premenjali vrstni red posamnih skrinjic. Timotijević je pa všečno trdil, da so nekateri predsedniki namenoma proti uradni razvrsttvit premenjali volilne skrinjice, da bi tako volice premotili. Tako je po njegovi trditvi bila zamenjana v tem volilnem okrožju donekod skrinjica zemljoradniške stranke.

Posl. Milan Simonić (rad.) je stvarno zavračal predgovornike očitke, naglašajoč, da se to ni godilo nikjer v beogradskem volinem okrožju, in da bila dana nikjer možnost da bi se to uradoma ugotovilo.

Posl. Dragotin Pečić (Dav. dem.) se je omejil na splošnosti ter je prejavil, da se naj sodno kaznuje vsi oni predsedniki, katerim se dokaže gori navezeno postopanje, ki je v nasprotju z volilnim zakonom in se lahko označi za volilno goljufijo.

Posl. dr. Kosta Kumanudi (Dav. demokrat) je predlagal, da se naj razprava o verifikaciji teh 47 mandatov vrši po skrajšanem postopanju.

Posl. Joca Jovanović (zemljoradnik) je na dolgo in široko protestiral proti dozdevnemu vladinemu nasilju pri volitvah. Trdil je, da je vladu osobito vpravljala teror in nasilje proti volilcem kandidatov.

Razveljavljenje Radičevih mandatov

Važna seja ministrskega sveta.

— Vlada se danes definitivno odloči glede HRSS.

— Beograd, 10. marca. (Izv. Ob 10.) Danes ob 10. dopoldne je pričela seja ministrskega sveta, ki tudi danes načinjuje načelno razpravo o vprašanju razveljavljenja mandatov HRSS in verifikaciji mandatov v plenumu narodne skupščine. Razprava se je pričela v nedeljo 8. t. m. Trajala je skoraj vse dan, včeraj se je nadaljevala in danes pričakujejo vladni krogri nje zaključek. Danes ukrepe vladne definitive sklep v gorenjem vprašanju. Iz radikalnih krogov doznavata vaš dopisnik, da nekateri radiči zagovarjajo stališče, da se morajo na vsak način razveljaviti oni mandati HRSS, katerih nosilci se nahajajo v sodnočakenski preiskavi. Razveljavljanje pa se tudi že nekateri drugi mandati. Starijine so pritožbe iz brezgalniškega okrožja, dalje iz Črnomere proti izvoliti Ljube Davidoviću, iz Sombora, Ljubljane, Maribora itd. Glavno diskusijo tvori vprašanje uničenja mandata Stepana Radića in tovaršev, ki se nahajajo v zapori. Sporno je dalje tudi to, ali se naj razveljavijo celokupne liste ali samo mandati individualno. Seja ministrskega sveta v tem trenutku še traja.

Za tak angleški parlamentarizem se lepo zahvaljujemo! Tudi tu vidimo, kako dobro je, da obstaja trdna vladna večina, ki ni odvisna od kapric malenkostnih strank in ki je ne vodijo slabokrnvi, ambiciozni, pokvarjeni politiki kakoršni se zbirajo v vodstvu opozicionalnega bloka.

KOMUNISTIČNA DEMONSTRACIJA V NEMŠKEM DRŽAVNEM ZBORU.

— Berlin, 9. marca. (Izv.) Na včerajšnji seji državnega zборa je prišlo do burnih izgradov, ki so jih vprizorili komunistični poslanci proti predložitvi zakona, s katerim se odobravajo stroški pogreba za pokojnega državnega predsednika Eberta. Komunistični poslanec Remeje je v svojih strastnih napadih proti Ebertu naglašal, da naj nosi stroške za pogreb nemške buržauzije. Socijalni demokrati so z velikim egorjenjem zavračali napade komunistov in bi prišlo skoraj do dejanskega spopada med njimi in komunisti. Državni zbor je končno odobril predlog, s katerim se razpisujejo volitve za 29. marca odnosno naknadne volitve za 26. aprila. Po sedanjem razpoloženju posamnih strank je lahko sklepali, da bodo potrebe še druge predsedniške volitve, ker nameravajo pri prvih volitvah socialni demokrati postaviti lastnega kandidata v osebi dr. Brauna. Katoliški centrum kandidira dr. Marx. Jutri v sredo vodstvo centruma izda končno odločitev glede predsedniške kandidature.

GARANCIJSKI PAKT IN NEMČIJA.

— Pariz, 9. marca. (Izv.) Ženevski protokol je smatrati za končno odlokjen. V Ženevi je dospel francoski delegat Briand. Listi naglašajo, da nadomesti garancijski pakt peterih sil ženevski protokol, ki se imajo uveljaviti v okviru Društva narodov. Francija vstopa na stališče, da je treba vpoštevati tudi varnost zgodnjih in južnih meja in da se mora za to besediti garancijske pogodbe primo modifickati. Po pogodbi, kakor si jo želi Francija izkoristiti, mora biti zavzetca tudi ponolna teritorialna integracija Poljske in Češkoslovaške republike. Zato Francija zahteva, da se garancijska pogodba razširi tudi na tri dve državi in uravnovešene deloma na Italijo.

V zunanjem ministru so včeraj začeli zavzetka izjaviti, da sta se Herriot in Chamberlain sporazumela v tem oziru, da mora Nemčija pred spremembo garancijskih pogodb pristopiti k društvu narodov, kar se mora zgoditi. ne da bi se Nemčija pridržala kakih rezerve.

PRED STAVKO NEMŠKIH ŽELEZNICARJEV.

Berlin, 9. marca. (Izv.) Unija železničarskih organizacij je železničarski upravi predložila spomenico, v kateri zahteva izpolnitve treh načilnjevih zahtev: 1. povabilje meze na podlagi pogojanj s tarifnim odborom; 2. odstranitev akordnega sistema in 3. obnovitev osemurnega delavnika. Polozaj stavke na Saksionskem je neles premenjen. Stavilo stavkujočih znača 4700. Železniški promet še ni ogrožen. Osebni promet se silo vzdržuje, ravnatak blagovni promet. V Berlunu so začeli železničarji stavkati na treh kolodvorih.

BOLEZEN ANGLEŠKIH POLITIKOV.

London, 9. marca. Boleznen lorda Curzona je opasnejša, kakor so prvotno javljali. Bolesna na kravaju ledic. Lord Curzon je bil danes operiran. Zdravniški so izdali kratko poročilo, ki veli: Operacija je bila težka. Zdravstveno stanje bolnika je razumevanje dobrot. Lord Curzon je star 66 let in prihodnih dneh ne morejo prizakovati brez vsake skrbi. — Nevarno je zbolel tudi sir William A. Caworth, ki je bil leta 1923 poslan v Avstrijo, da je kot železniški strokovnjak proučil poslovanje avstrijskih železnic. Star je 74 let in bolesna na španški. — V Glasgowju je resno zbolel kom. poslanec Kirwood, ki je bil izklučen pretekli teden iz vsej poslane zbornice, ker je ugovarjal z mediklji izvajanjem ministrskega predsednika Baldwina.

ŽELEZNICARSKA STAVKA NA GRŠKEM.

Beograd, 9. marca. P. Iz Aten poročajo, da je v vsej Grški dane izbruhnila generalna železničarska stavka. Vlada je storila korake, da bo železniški promet že jutri vsej deloma vzpostavljen in naznamen, da je zagotovljen promet mednarodnih vlakov.

KONVENCIJA O OPIJU.

Beograd, 9. marca. Pač poslanik je izvedel, da je minister dr. Krizman po vodovi vesti, ki so se razširile v javnosti glede afer s sekvestrom nad posestvom Turn-Taxisa, izdal naredbo, da se vsi zemljiski kompleksi, ki so se oddali posamnim finančnim skupinam v svrhu eksploatacije in parcelacije gozdov, postavijo pod državno upravo in sicer na podlagi naredbe od 20. maja 1920. Tudi ministrski predsednik Pašić je odredil, da se vzbostavi sekvester nad veleposelstvom Thura-Taxis.

POGAJANJA ZA JUGOSLOVENSKO-GRŠKO POGODOBO.

Sofia, 9. marca. r. „Independent“ prinaša pod naslovom „Zveza s Srbijo“ članek, ki maglaže, da so kljub pesimističnim napovedem in očitkih vseh jugoslovenskih in grških strank, ki so se načelo

dim glede zunanjega položaja Grške napovedovala pogajanja jugoslovensko-grški pa godbi, ki se imajo v kratkem zaključiti. Je gosiljava ni stavlja nobenih pretiranih zahtev in četudi je skušala dosegreni vlad izvajati v nekaterih vprašanjih pristiži na grško vlad, vendar ni nikoli zavrela sovražnega stališča. Ob državi imata vse župne interese. Bolgarska je neprijateljica oba v prej neprisano na Makedonijo. Na drugi strani pa je radi skupne enote v Solunju prijetljivo in sodelovanje Jugoslavije in Grške potrebno.

Borzna poročila.

Dinar v Curihu 8.35.

Ljubljanska borza.

LESNI TRG.

Smrekove deske, monte, paralel, s prizelenimi glavnimi, 4 in dolž. 16 cm Šir. naprej, doba do konca junija, fco Post. 12,18,24,33,38,43,48 mm: denar 610; smrekove deske I in II vrste s ūr. rob 9 in dolž. 11,50 cm Širine, 19 mm debeli; 9 in dolž. 13 cm Širine, 24 mm debeli fco Postojna 21. Podbrdo trans: 3 vag. denar 900, blago 900, zaključki 900; bukovki plahi I in II obrobji: prilej, z živim robom 27, 38, 50, 60, 70, 80 mm od 2 m naprej z 15% 1—1,90 m fco meja: blago 900; bukovko oglie la vilano fco meja: denar 117.

ZITNI TRG:

Pšenica stenska 75 kg par Ljublj. blago 500, pšenica bačka 75,76 kg 2% fco bačka post. blago 465, pšenica comača fco Ljublj. denar 450, blago 485, otrobi pšenični debeli fco sklad. Ljublj. 1 vag. denar 252,5, blago 252,5, zaključki 252,5, otrobi pšen. droben 3% pap. 2% žuta vrča, fco Post. trans. blago 205, koruza nova april. maj. juni fco Post. trans. blago 260, koruza nova april. maj. juni. fco Ljublj. blago 230, koruza nova dei. umet. ſuš. fco Ljubljana 1 vag. denar 215, blago 215, zaključki 215, oves makedonski fco hrvats. post. blago 700, bučne pšenice nerešetane fco hrvatska post. blago 450, bučne pšenice rešetane fco hrvats. post. blago 300, ričol ribnica črč. fco Ljublj. denar 320, krompir rdečka semenski fco Štaj. post. blago 182, krompir beli fco maklad. post. denar 125, blago 150, orehi domači fco Ljublj. denar 800, blago 275, modra galica 98/99, fco Postojna trans. blago 646.

EFEKTI:

2% invest. posoj. 1921 6

Levičarska vlada v Franciji.

(Dopolj.)

V Parizu, začetkom marca.

Pri lanskih volitvah 11. maja je zmagal v Franciji blok levice, takozvaní Cartel des Gauches, dočim je bil preje na vladu blok desnice, imenovan Bloc National, ki ga je vodil g. Poincaré.

Ker se je poskus levičarske vlade v Veliki Britaniji pod g. Macdonaldom pnesrečil in je ljudstvo pri volitvah dalo spet meščanski stranki, torej desnici, večino, je zanimivo, ogledati si po desetmesečni vladu uspehe oziroma neuspehe levičarske politike v Franciji.

Gesla, s katerimi je operiral blok levice pred lanskimi volitvami, so bila tāle:

1.) vsled prepričanjem narodnostne politike se zavezniki odvračajo od Francije;

2.) se vzdržuje premočna armada, ogroža evropski mir in

3.) jemlje Nemčiji, ki je voljna plati, vsaka možnost pametnega sporazuma.

4.) vrednost franka pada.

Oglejmo si danes po desetih mesecih položaj: Sedanj min. predsednik g. Herriot je napram Nemčiji zelo popustil: vstop, ki jo ima plačati, se je znova zmanjšala in Francozi so izpraznili Puškin.

Nemčija je pa na to odgovorila s provokacijami in zasmehovanjem. Vsačko popuščanje Francije je smatrala za dokaz slabosti in nacionalizem je v Nemčiji le še ponosnejše dvigal glavo. Na drugi strani pa je medzavnežnika kontrolna komisija, ki deluje v Nemčiji, razkrila številne topove in na desetisoči stojnih pušk, ki so jih poskrili Nemci. Nemčija se torej ne drži razroženja, ki ji ga nalaže versajski mir.

Vrednost franka je pod levičarsko vladu začela le še bolj padati: angleški funt je nastrel na pariški borzi v zadnjih desetih mesecih od 68 frankov na 93 fr., v istem razmerju je padla vred-

nost francoskih državnih papirjev, dočim se je življenje precej podražilo in cene vsem stvarjem neprehnomora načajo. Kot primer navajamo samo kuhinj, ki je v tem času poškodil od fr. 1.20 na 1.60 pri kilogramu. Naravno, da se so pri teh razmerah tudi davki zelo povisili. V finančni politiki ga je torej levičarska vlada polomila, v politiki napram Nemčiji ni imela s svojim koncijantnim in popuščajočim nastopom nobenega uspeha, nasprotno pokvarila je vse, kar je prejšnja vlada pridobila.

Kar pa se tiče notranje politike, Francija še nikoli ni bila tako razdrojena kot danes, nikoli ni zubeli najnižji strankarski strasti plamtel tako visoko: prislo je celo do političnih pobov. Komunizmu je danes odpulta pot v Francijo. Kako dviga glavo, se je vidovalo pri prevozu Jaurésovega pepela v Panthéon: armada 100.000 komunistov je z rdečimi zastavami korakala po pariških ulicah in divje vzklikala poginu države.

Na drugi strani pa je Herriot izrazil nejedvilo katolikov s svojim nastopom zoper duhovništvo redove.

Tako imamo danes v Franciji silna politična nasprostva: na eni strani levičarski blok, ki je na vladu s pomočjo socijalnih demokratov, na drugi strani pa narodni blok, ki se mrzljivo organizuje in zbira vse svoje sile, da čim prej strmoglavi levico, ki po njegovem mnenju tira Francijo v pogubo. Čisto zast pa so komunisti, ki napadajo vse ostale stranke in imajo v svojem paršček dnevniku »Humanité« list, ki stoji s svojo nizkotno, necivilizirano pisavo pač na najnižjem nivoju francoskih časopisov. Če človek prečita samo eno njegovih števk, se mora čuditi, da vladata, pa naj bo že katerekoli vrste, more kaj takega dopustiti. Svoboda tiska v vsakem oziru je le nekaj slabega, tudi v najvišje civilizirani državi.

mogoče, ker so nekateri zavodi bolnico obveščali o zneskih, ki so jih vplačali. Taka obvestila pa je dobivalo v roke dnevničarja Kraner, ki je ob takih prilikih moral postati posoren in bi moral blagajnikovim manipulacijam kmalu priti na sled. Zato je gotovo, da je Kraner do tega moral priti že na podlagi obvestil, katera je dobival od različnih zavodov, ki so poročali, da so plačali dolžne terjatve. Sicer pa je tuobukovil bil gotovo toliko previden, da je nevarnost, da ga pri poneverbah zasačijo, preprečil s tem, da je Kranerju povedal o svojih poneverbah. Sicer pa dokazuje Kranerjevo krivdo tudi dejstvo, da je včasih sam kontiral v glavni knjigi zneske, katera je Bukovič poneveril.

Bukovič sam pa je na ta drugi način poneveril 196.133 Din. Poleg tega in poleg že omenjenih kolikovin pa je Bukovič sam v času od 12. jan. 1924 do 16. dec. 1924 poneveril večje svote zneskov, ki so jih različne stranke in zavodi plačevali direktno njemu. Obtoženec si je te znesek pridržal, ne da bi jih vključil. Strankam je dajal potrdila, katera je podpisal včasih sam, včasih je podpis ponaredil, včasih skupno z dnevnicijem ali pa s kakim drugim vladnikom, ki pa se za to ni več brigal in je na to pozabil. Na ta način je Bukovič poneveril 56.781 Din.

Oba skupaj sta torej poneverili znesek 313.449 Din, Bukovič pa se posebej na svojo roko 266.760 Din. Skupna svota vsega poneverjenega denarja v skolo bolnice, oziroma države znaša sedaj 580.209 Din 97 p.

Obtoženi Bukovič svoje dejanje v polnem obsegu priznava, dočim Kraner vse popolnoma zanika in trdi, da ni krv, da o manipulacijah Bukoviča ni nicesar vedel in da je Bukovič izrabil njegovo površnost in preveč zaposlenost.

Ta Kranerjev zagvor je ovržen pred klj jasno pove, da je pri vseh opisanih poneverbah sodeloval tudi Kraner ter partcipiral na dobičku, ker Bukovič v svojem zagovoru pove polno resnico, ki se popolnoma vieme z vsemi podatki priskrake, ker nikogar ne obdobjuje — tako v začetku svojega zagovora izjavlja, da njegovi sotovari, izvenčni Kraner, niso krvti in celo glede Kranerja izjavlja, da pri poneverbi kolegov ni bil udeležen — gre njenovem zagovoru polna vera. Bukovič, ki prizna, da je pri vseh poneverbah sodeloval, tudi nima nobenega vzroka, da bi druge tlačil in nesrečo in po krvem obdobjeval, kar mu itak nič ne koristi.

Sicer pa je tudi iz načina manipulacije z izpiski čekovnega urada razvidno, da Bukovič sam absolutno ni mogel takih manipulacij izvršiti brez vednosti in preobdobjenja. Da bi pa kdo na prisel na to, sta vodila nanačno knjigovodstvo tako, da so se zaključki oben, kakor tudi stanje blagajne ujemali, postavki v knjigah pa so bile deloma izmišljene, deloma pa sprejetih zneskov sploh nista vpisala. V celotnem je treba pri njeni manipulaciji razločevati tri načine, po katerih sta poneverjala denar. Prvič sta si prilaščala zneske, ki so prihajali v bolnično potom dobrovpisa pri čekovnem uradu, drugič zneske, katere je blagajnik dobival na podlagi čekovnih in poštnih nakaznic in tretji zneske, katere so stranke placevale neposredno blagajniku v roke proti potrdili.

Vse poneverbe so se mogle vrstiti le na podlagi obojestranskega sporazuma med dnevnicijem in blagajnikom. Ne prvi, ne drugi bi ne mogel izvršiti manipulacije brez vednosti drugega. Poneverjenje svote sta si medseboj razdelila. Potom manipulacij s čekovnimi konti sta obtoženca v 22 slučajih poneverili svota 192.336 Din. Vse te je ugotovljeno po revizijski komisiji in na po priznanju Bukoviča, v katerega uradni mizl se je našlo skritih več tozadnevni odrezkov položnic.

Na drugi način pa sta si obtoženca prilaščala denar, ki je prihajal v bolnično potom čekovnih in poštnih nakaznic. Te nakaznice je dobival v roke blagajnik Bukovič, ki je dvigal denar pri poštnem uradu. Bukovič si je denar prilastil ter znesek na vpsil in tudi dnevniciju ni dal odrezkov nakaznic, da bi jih ta vključil.

Vsled tega je bilo iz knjig razvidno, da dolžniki še niso plačali, čeprav so to že storili. Uradniki, ki so bili s tem zaposljeni, so navidezne zamudnike terjali, ki pa so se nato izkazali z odrezki nakaznic. Na ta način so bile poneverbe tudi odkrite.

Večkrat pa je obtožen Bukovič na ta način prejete zneske vključil v svojo stranko med dohodke, istočasno ali par dni pozneje pa je iste zneske s singiranimi označbami vključil med izdatke ter na ta način prejemke stormiral. Odrezke nakaznic je včasih dal dnevniciju, ki jih je na zgoraj opisan način vključil, s čemer je bila seve poneverba prikrito, ker je glavna knjiga kazala, da je oskrbovanec dolžni znesek plačal. Včasih pa blagajnica odrezka ni dal dnevniciju, temveč je enostavno sam v glavni knjigi kontiral dobrijene zneske in je ta poneverbo prikrito.

Na ta način je bilo v 35 slučajih ponevereno skupno 316.844 Din, kar je dokazano po poročilu revizijske komisije, po priznanju Bukoviča in deloma tudi na podlagi odrezkov nakaznic, katere so se našle v Bukovičevem pisalniku.

V teh slučajih je bilo mogoče, da je blagajnik sam brez vednosti dnevniciju zneske poneveril. Večkrat pa to ni bilo

jev ragovor, češ da tudi pri manipulaciji s čekovnimi nakaznicami ni bil udeležen in da ni vedel zarj. Tudi je izključeno, da bi ne bil Kraner sam prišel Bukoviču na sled, četudi bi mu Bukovič tega ne bil zaupal — ker bi Kraner do tega moral priti že na podlagi obvestil, katera je dobival od različnih zavodov, ki so poročali, da so plačali dolžne terjatve. Sicer pa je tuobukovil bil gotovo toliko previden, da je nevarnost, da ga pri poneverbah zasačijo, preprečil s tem, da je Kranerju povedal o svojih poneverbah. Sicer pa dokazuje Kranerjevo krivdo tudi dejstvo, da je včasih sam kontiral v glavni knjigi zneske, katera je Bukovič poneveril.

Bukovič sam pa je na ta drugi način poneveril 196.133 Din. Poleg tega in poleg že omenjenih kolikovin pa je Bakovič sam v času od 12. jan. 1924 do 16. dec. 1924 poneveril večje svote zneskov, ki so jih različne stranke in zavodi plačevali direktno njemu. Obtoženec si je te znesek pridržal, ne da bi jih vključil. Strankam je dajal potrdila, katera je podpisal včasih sam, včasih je podpis ponaredil, včasih skupno z dnevnicijem ali pa s kakim drugim vladnikom, ki pa se za to ni več brigal in je na to pozabil. Na ta način je Bakovič poneveril 56.781 Din.

Oba skupaj sta torej poneverili znesek 313.449 Din, Bakovič pa se posebej na svojo roko 266.760 Din. Skupna svota vsega poneverjenega denarja v skolo bolnice, oziroma države znaša sedaj 580.209 Din 97 p.

Obtoženi Bukovič svoje dejanje v polnem obsegu priznava, dočim Kraner vse popolnoma zanika in trdi, da ni krv, da o manipulacijah Bakoviča ni nicesar vedel in da je Bakovič izrabil njegovo površnost in preveč zaposlenost.

Ta Kranerjev zagvor je ovržen pred klj jasno pove, da je pri vseh opisanih poneverbah sodeloval tudi Kraner ter partcipiral na dobičku, ker Bakovič v svojem zagovoru pove polno resnico, ki se popolnoma vieme z vsemi podatki priskrake, ker nikogar ne obdobjuje — tako v začetku svojega zagovora izjavlja, da njegovi sotovari, izvenčni Kraner, niso krvti in celo glede Kranerja izjavlja, da pri poneverbi kolegov ni bil udeležen — gre njenovem zagovoru polna vera. Bakovič, ki prizna, da je pri vseh poneverbah sodeloval, tudi nima nobenega vzroka, da bi druge tlačil in nesrečo in po krvem obdobjeval, kar mu itak nič ne koristi.

Sicer pa je tudi iz načina manipulacije z izpiski čekovnega urada razvidno, da Bakovič sam absolutno ni mogel takih manipulacij izvršiti brez vednosti in preobdobjenja. Da bi pa kdo na prisel na to, sta vodila nanačno knjigovodstvo tako, da so se zaključki oben, kakor tudi stanje blagajne ujemali, postavki v knjigah pa so bile deloma izmišljene, deloma pa sprejetih zneskov sploh nista vpisala. V celotnem je treba pri njeni manipulaciji razločevati tri načine, po katerih sta poneverjala denar. Prvič sta si prilaščala zneske, ki so prihajali v bolnično potom dobrovpisa pri čekovnem uradu, drugič zneske, katere je blagajnik dobival na podlagi čekovnih in poštnih nakaznic in tretji zneske, katere so stranke placevale neposredno blagajniku v roke proti potrdili.

Vsled tega pa je tudi ovržen Kraner-

jev ragovor, češ da tudi pri manipulaciji s čekovnimi nakaznicami ni bil udeležen in da ni vedel zarj. Tudi je izključeno, da bi ne bil Kraner sam prišel Bakoviču na sled, četudi bi mu Bakovič tega ne bil zaupal — ker bi Kraner do tega moral priti že na podlagi obvestil, katera je dobival od različnih zavodov, ki so poročali, da so plačali dolžne terjatve. Sicer pa je tuobukovil bil gotovo toliko previden, da je nevarnost, da ga pri poneverbah zasačijo, preprečil s tem, da je Kranerju povedal o svojih poneverbah. Sicer pa dokazuje Kranerjevo krivdo tudi dejstvo, da je včasih sam kontiral v glavni knjigi zneske, katera je Bakovič poneveril.

Otoženca v zagovor svojega ravnanja ne navajata nobenih opravil. Z ozirom na visokost poneverjenih svot in z ozirom na njuno razsipno življenje tudi svojega ravnanja z nobenimi izvzori opravljati ne moreta, predvsem pa ne z izvzorom, da sta bila slabo plačana, ker bi bil vsak tak izgovor vor povsem neutemeljen in neupravičen.

Zasliševanje obtožencev.

Obtoženi Bakovič priznava odprtoto vsa dejanja ter jasno dokazuje, v katerih slučajih sploh ni mogel brez soobtoženega Kranerja poneverbiti izvršiti. Znova je načelno vedel par slučajev, kjer Kraner ni vodeval. Obtoženi Kraner pa vključno vseh dozvoljeno zavrnika.

Pri tolmačenju vseh nepočetenih manipulacij izreče predsednik začudenje, da sta obtoženca obtoženca od časa do časa sama izvrstki skontrace blagajne, torej sta se same med seboj kontrollirala.

Kranerjev zagovornik predlaga, naj se pozove strokovnjak v knjigovodstvu in blagajništvu, da dokaže, ako res ni bilo mogoče blagajnik brez sodelovanja dnevnicija manipulirati. Predlog se je pridružil tudi državni pravnik, vendar ga je senat začel odkloniti.

Pri nadaljnem zasliševanju je obtoženi Bakovič odločno izjavil, da sta si z obtožencem vsako poneverjeno sveto sproti razdelili na dva dela.

Ob 1. ur. popoldne se je razprava pričnila ter se nadaljuje popoldne, zato pričnili je obtoženec izjavil, da sta si z obtožencem vsako poneverjeno sveto sproti razdelili na dva dela.

Ob 1. ur. popoldne se je razprava pričnila ter se nadaljuje popoldne, zato pričnili je obtoženec izjavil, da sta si z obtožencem vsako poneverjeno sveto sproti razdelili na dva dela.

— Stari pohotenec Josip Cvirk je bil včeraj popoldne v tajni obravnavi zaradi zločinov po § 126 in 127 obojen na 15 mesecov težke ječe.

PERI S »SAMOBELIN« AVTOMATOM!

Politične vesti.

tako v maribor, in ljubljanskem volilnem okrožju, kakor tudi v mestu ljubljani. Kakor je razvidno iz spisov glavnega volilnega odbora za okrožje ljubljano — Novo mesto, je bil že na zaključni seji glavnega volilnega odbora vložen odločen protest proti večavnosti klerikalne kandidatne liste, ki je bila, kakor znemo, vložena pred rokom, ki ga določa volilni zakon, ker takrat državni odbor še ni uradno razglasil posamnigh volišč. Ravnotako je bila vložena pritožba iz mariborskoga volilnega okrožja radi protizavetite vložitve klerikalne kandidatne liste. Obenem ta pritožba obširno navaja volilne manipulacije, ki so jih zavrkli nekateri klerikalni župani na Štajerskem. Župani nekaterih občin v tem volilnem okrožju so samostavno sestavili volilne imenike, ne da bi jih bili predložili v smislu zakona sodišču v obdobjenju in potrditev. Iz te pritožbe izjavlja, da je bil Narodni blok radi teh klerikalnih manipulacij ogoljufan za en mandat. Gledate Koroševega mandata v ljubljani smo že včeraj omenjali, da so za nekatero bogoslovce — Dalmatinca, ki sedaj služujejo v Dalmaciji, volili drugi kleriki. Ugotovljeno je tudi, da je dvakrat volil tajnik klerikalne stranke Miha Kreka.

= Novinarji in tiskovni zakon. Zagrebška sekcija jugoslov. Novinars

Dnevne vesti.

V Ljubljani, dne 10. marca 1925.

Nekaj opazk k »Triglavanski svečanosti«

Proslava petdesetletnice akademskega društva »Triglav«, ki se je vršila pretekelo soboto v Mariboru, je uspela tako sijajno, kakor še nobena slična prireditve med Slovenci. Ne samo da je vse narodno občinstvo naravnost tekmovalo, da izkaže svoje tople simpatije društvu, ki je v dolgi dobi polstotinja vzgojilo celo legijo naših najboljših narodnih borcev in kulturnih delavcev, tudi vladar sam je, vpoštevajoč veliko narodno in kulturno misijo, ki jo opravlja to društvo med slovenskim delom našega naroda, smatral za umestno, da na manifestativnem način pokaže svoje uvaževanje in svojo naklonjenost organizaciji, iz katere izhaja dober del slovenske intelligence.

Kraljev protektorat pri proslavi, prisotnost posebnega kraljevega odpovednika, predvsem pa kraljevo odlikovanje društvene zastave, je dajalo prireditvi posebno obeležje, poseben sijaj.

In prav je, da se je praznovala petdesetletnica »Triglava« na takoj izredno slovesen način, kakor se doslej še ni slavil jubilej ni enega narodnega društva med nami, saj je »Triglav« edino jugoslovensko akademsko društvo – klerikalne »Danice« ne moremo prišteti med nje – ki se je srečno rešilo iz viharjev vojne in prevratov! Vsa ostala jugoslovenska akademска društva so izginila. Ni več »Slovenije«, na njeno mesto je stopil »Jadranc«, ni več »Save«, propadlo je hrvatsko akademsko društvo »Zvonimir« in srbska »Zora« na Dunaju. »Hrvatska« in »Srbadija« v Gradcu, »Ilirija« in »Adrija« v Pragi, izmed vseh teh je edino »Triglav« srečno privadel svojo ladjo v varno pristanošče svobodne Jugoslavije.

In kdo ve, ako bi valovi prevrata in razrapane povojne razmere ne pokopalne tudi »Triglava«, da ni imel močne opore in zaslombe v domovini sami med svojimi bivšimi člani, ki niso pozabili, kaj jim je bil »Triglav« nekoč, ko so kot mladi akademiki iskali v tujini pod njegovo streho zavjetje. A tudi sobotna proslava bi ne bila uspela tako prekrasno, ako bi pri nji ne sodelovali z naravnost mladenično navdušenostjo staro »Triglavani«, organizirani v »Starčevski zvezci«. Na celu te zvezze pa stoji dr. Jakob Toplak v Mariboru in dr. Alojzij Praunseis v Ljubljani, moža, katerih imeni bosta pač zabeleženi v »Triglavovič« analizah najsvetlejšimi črkami. Naš izvestitelj, ki je poročal o sobotni proslavi, je delo teh mož žal premalo podčrtal, ker je več kakor jasno, da bi se nikdar ne bila svečanost tako sijajno posrečila, da nista ta dva gospoda z brezprimerno požrtvovalnostjo in z vnemo, ki jo daje samo navdušenje in ljubezen za plemenito stvar, storila vse, kar je bilo v njiju močeh, da se proslavi petdesetletnico »Triglava«, kakor ni praznovalo svojega jubileja še nobeno slovensko društvo.

Cemu govorimo tako obširno o tej proslavi, ker se nam zdi, da lahko iz te proslave črpamo marsikateri nauk, pred vsemi pa ta, da mora starejša generacija naše inteligence zoper nazevati čim najtejnje stike z našo akademsko omladino.

Razvoj dogodkov v zadnjih desetletjih je nam dokazal, kako napačno je bilo svoječasno geslo, naj se akademsko mladino prepusti sami sebi in se jo pritegne k narodnemu delu šele, ko konča svoje nauke.

V tem oziru bo nam treba temeljito revidirati in korigitati svoje naziranje. Zato pravimo: Vzpostavimo najtejnje zvezze z našo akademsko omladino! Starčevske organizacije nam v prvi vrsti omogočajo tako zvezle!

* * *

— Deputacija trgovcev pri velikem županu. Deputacija »Gremija« trgovcev v Ljubljani in »Gremija« trgovcev za ljubljansko okolico se je danes zglašila pri volikemu županu g. dr. Baltiču, da posreduje pri njem v vprašanju krošnjarstva. V deputaciji so bili gg.: Stupica, Hieng, Šterk, Zebal in greminjalni tanik Šmuc. Navzoč je bil tudi šef trgovinskega oddelka g. dr. R. Marin. Gospod veliki župan je obljubil deputaciji, da bo državna oblast skušala krošnjarstvo čim najbolj omejiti.

— Klerikalna strpnost pa kakšna! Današnji »Slovenec« prinaša zločesto karikaturo naše šolske uprave. Slika učitelje kot hlapce in čistilce čevljev! Pristna slika, kako pojmujejo klerikci nasprotna prepričanja ter strpnost v človeški družbi! Kako bi ti ljudje preganjali nasprotnike, če bi imeli moč v rokah!

— Za predsednika okrožnega sodišča v Mariboru je imenovan na mesto v pokoj stopivšega g. dr. Jakoba Toplaka sodni svetnik v Celju g. dr. Franžher.

— Izreden vremenški pojav. Meteorološki zavod v Ljubljani nam naroča: Snožni

med 22.15 in 23.15 je temperatura v mestu padla od 6.5 na 0.5 stopinj Celzija, torej tokom ene ure za celih šest stopinj, kar znači vsakih deset minut za eno stopinjo. To je izreden vremenški pojav ob tem času.

Mednarodni Kongres fotografov. Praviljni odbor za mednarodni kongres fotografov, ki se vrši v Parizu letošnje poletje, je povabil profesorja na tehnični visoki šoli v Zagreb dr. Ivana Plotnikova, da povodom tega kongresa predava o fotokemijski in fotografiji.

— Vse cenjene naročnike, katerim je potekla naročnina koncem meseca vladno prosimo, da blagovolijo isto čimprej obnoviti, ker sicer se bo zamudnikom list ustavil 18. t. m. — Uprava »Slov. Narod«.

— Poziv vsem delniškim družbam s sedežem v ljubljanski in mariborski oblasti. Delniške družbe s sedežem v ljubljanski in mariborski oblasti pozivamo, naj predložite podpisani nadzornemu oblastvu v 14 dneh, ko se je po statutarnem dočlu vršil redni občni zbor za minilo poslovno leto, računski zaključek (bilanc in račun izgube in dobička) ter po družbenem vodstvu overovljen prepis zapisnika o občnem zboru, ki je odobril letne račune. Računski zaključek morajo objaviti družbe z delniško glavnico večjo od 1 milijona dinarjev v »Uradnem listu« ljubljanske in mariborske oblasti in tudi v »Službenih Novinah« v Beogradu; v dotednici objavi je treba nавesti višino in izplačilo dividende. — Ministrstvo za trgovino in industrijo, oddelek v Ljubljani v likvidaciji dne 6. marca 1925.

— Pravilnik o delu просvetnih referentov. Prosvetni minister je podpisal pravilnik o delu просvetnih referentov, ki bo veljal enako za vse pokrajine naše države. — Italijanska komisija v Sloveniji Italijanska vlada je poslala v Slovenijo posebno komisijo, ki ima v seglasiju z namenom ministrov ver pregledati vse kraje, v katerih se nahajajo grbovi italijanskih vojakov. Trupla teh vojakov bodo ekskulirali in jih prepeljali v Italijo.

— Planinarska tečaja priredil Kmetijska družba za Slovenijo sodelovanjem urada za agrarne operacije v Sloveniji v dneh 14. in 15. t. m. v Podkorenju pri Kranjski gori in v Kržah (pri Jesenicah). Na teh dvo-dnevnih tečajih predavajo menjajo se agrarni komisari dr. Spiller-Muys o agrarno-pravnih in agrarno-političnih vprašanjih, okrajekonom Josip Sustic o kmetijstvu (posebno travništvu in pašništvu), o goratih krajih v obči in o planinski živinoreji in planinsku posebej, mlekarški inženir Anton Pevec o planinskem mlekarstvu in stravstvu s posebnim ozirom na naše gorenjske prilike, ter planinski nadzornik Ing. Ivan Presel o planinskem mlekarstvju in planinskem stavbnanstvu. Predavanja se bodo pojasnjevala s slikami in frizi in se vrisijo o njih prosti planinsko-gospodarski razgovori. K udeležbi je obvezno prigleden v Podkorenju 35 in v Kržah 20 udeležencev. Vabiljni so pa tudi drugi bližnji kmetovalci, da prisostvujejo v lastno korist vsaj posameznim predavanjem.

— Glavna skupščina Zvezze za tujski promet v Sloveniji se vrši dne 24. marca ob 10. uri v sejni dvorani mestnega magistrata v Ljubljani. V slučaju nesklapljenosti se vrši skupščina pol ure kasnejno istotam in z istim dnevnim redom.

— Smrtna kosa. V Krtini je dne 7. t. m. umrl gospa Anici dr. Zabukovški v. v. vдовni pokojnega odvetnika v Šmarju pri Jelšah dr. Zabukovška sinček Boja in v nežni mladosti 7 let. Pokopali so ga danes ob 10. uri na domačem pokopališču na Krtini. Naše sožalje!

— Družbi sv. Cirila in Metoda v Ljubljani je podaril gosp. dr. Ivan Dimnik, odvetnik v Krškem Dm 200 v spomini pokojnega prof. dr. Antona Medveda iz Maribora. — Ga Ana Hrastnik, posest v goščinčarca na Raki je darovala C. M. D. Dm 100. — mesto venca na grob g. Josipu Bonu. Iskrena hvala!

— V počasnjenju spomina blagopokojne gospode Antonije Gogolove durnje: »dubina Jernej Grošljeva Dm 100.— za slepe. — Ustreljen v vlaku. Komisar železniške policej v Zagrebu je prijavil, da je bil v noči od 16. na 17. februarja v vlaku štev. 14 med Starim Petrovim Selom in Novo Gradiško najdeno truplo nekega moškega, ki je imel prestreljeno glavo. Neznanec je bil star okoli 30 let ter približno 184 cm visok. Sumi se, da je postal neznanec že več zločina.

— Strašna smrт tovarniškega delavca. V petek zvečer je doletela delavca Miljenka Perka iz Splita, zaposlenega v tamošnji cementni tovarni, strašna smrт. Perko je padel iz višine 60 m v globino, kjer je obesil z zlomljeno hrbtnico. Umrl je v strabovitih mukah. Zatrjuje se, da mu je med delom zdržnika vlažna vrv iz rok, tako da ju zgubil ravnotežje in treščil v globino.

— Uboj za besedo »pardona«. V selu Lašovi v Slavoniji so vaški fantje in dekleta po starem običaju plesali »Kolo«. Med pavozimi sta bila tudi kmečka fanta Mati Grigorić in Šimo Črnić. Med plesom je Mati nehotě stopil Šimnu na noge in se nato oprostil z besedo »pardona«, hoteč samo na ta način nekoliko ironizirati navade mestne gospode. Toda Šimnu ni poznal Šale. Zgrabil je v bližini ležečo okovano palce in udaril Mata trikrat s tako silo po glavi, da se je ona oversvetil in je 4 ure kasnejno umrl. Ubijalec je hotel po storjenem zločinu pobegniti, vendar so ga drugi fantje prijeti in le sreča je bila, da so prispeti orožniki, ki so pravocasno preprečili, da množica ni zločinka linčala.

— Iz raznih krajev naše države. V selu Mustiču v Slavoniji je bil prijet Ivan Dumancić, ki je »zdravil« naivne seljakinje, jim predpisoval neke masti ter za vsaki »predede« zahteval 50 Din. Ugotovljeno je, da je ta »glasoviti zdravnik« po poklicu navaden konjedere. — V selu Glibavel v okolici Nikšića sta se zaradi posesti aprila Radoje

in Nikola Burč. Med preprihom je Radoje Nikolao smrtno poškodoval in je ta kasnejno podlegel poškodbam. Radoje je bil izročen sodišču.

— Filantrop v voljki koži. V Zagrebu je bil prijet Mate Horvat, ki je ustanovil »Narodno gospodarstvo pridobitno in poslojno zadruga« ter inseriral po listih, da išče predsednika, poslovodjo, tajnika, blagajnika in drugo osobje, navajajoč obenem naloge družbe, da je osnovanje poslovne, skladistične, prirodnih zdravil, trgovskih sol itd. Horvat je nasedeo mnogo oseb, ki so pristopali kot delničarji družbe. Naravno, da je Horvat vse ospeval za lepe zneske. Sedaj je policija napravila konec njegovemu početju. Na policiji je Horvat izjavil, da so ga pri poslu vedoli le plemeniti in človeko-ljubični motivi, ker je hotel na ta način rešiti vse všeč ekonomika in finančna vprašanja.

— Smrт mednarodnega tatu v zagrebškem zaporu. Vsem čitateljem bo gotovo že v spominu troperesa internacionala tatarske deteljice, obstoječi iz Moše Kakithelashvilli, Josipa in Olge Baroni. Baroni, ki je bil obsojen na tri leta ječe, je v noči od sobote na nedeljo umrl. Njegova deževna žena Olga, obsojena na 7. mesečevje, je prosila predsednika sodišča, da-l sime za pogrebom za možem, kar je bilo dovoljeno. Prosila je tudi da bodo vedeni v celničkih občinstvih v Zagrebu.

— Občinstvo v Ljubljani. V času od 26. do 28. februarja so neznani storilci odnesli iz nezakljenene šupe skladniča »Stavbene družbe« na Vrtači 511 kg ploščatega železa. Zelezo je bilo v ploskvah po 4 m ter debelo 4 do 5 mm. Škoda znaša 3000 Din. — Posetenikovemu sinu Valentini Kunskemu, stanovanju na Illovici, je bila doma iz miznice ukradena listnica z 2000 Din. — Dijak Anton Marinko je dne 5. t. m. izgubil dve listnici s 560 Din, ni pa izklučeno, da sta mu bili ukradeni. — Mesaru Ivanu Anžiču iz Hradeckega vasi so bile ukradene 4 kokosi, vredne 300 Din.

reda 3, prekoračenja policijske ure 1. — Zaradi vlačenja je bila aretirana 1 oseba.

— Sipo, vredno 2000 Din, so neznani zlikovci ubili v noči od 7. na 8. t. m. pri fotografu Davorinu Rovšku v Kolodvorskem ulici št. 34. Ni izključeno, da je v sipo odletel kamn iz podmurdvečega avtomobila.

— Tavline v Ljubljani. V času od 26. do 28. februarja so neznani storilci odnesli iz nezakljenene šupe skladniča »Stavbene družbe« na Vrtači 511 kg ploščatega železa. Zelezo je bilo v ploskvah po 4 m ter debelo 4 do 5 mm. Škoda znaša 3000 Din. — Posetenikovemu sinu Valentini Kunskemu, stanovanju na Illovici, je bila doma iz miznice ukradena listnica z 2000 Din. — Dijak Anton Marinko je dne 5. t. m. izgubil dve listnici s 560 Din, ni pa izklučeno, da sta mu bili ukradeni. — Mesaru Ivanu Anžiču iz Hradeckega vasi so bile ukradene 4 kokosi, vredne 300 Din.

— Iz Celja. — Iz Celja. — c Obrinško zborovanje v Celju. Občesko-slovensko obrtno društvo v Celju sklicuje za petek, dne 13. marca javen obrtniški shod v Narodni dom. Na dnevnem redu sta točki: Krediti za male obrtnike in stanovanjski zakon. Shoda se udeležijo tudi izvenčenske obrtniške organizacije po svojih odpodlancih. Začetek zborovanja ob 20.

— Predavanje v Sokolskem društvu. Sokolsko društvo v Celju nadaljuje smotreno ciklus predavanj, ki ga je letos otvoril. V sredo, dne 4. t. m. je predaval br. dr. Štempihar o razvoju jugoslovenskega Sokolstva ter na podlagi temeljitega znanja snovi v lepi besedi seznanil članstvo z zgodovino Sokolstva in naši domovini. Zeleti bi le bilo, da bi se teh zanimivih predavanj udeležovalo tudi ostalo občinstvo v obilnem številu.

— Podružnica Udrženja vojnih invalidov kraljevine SHS v Celju priredi dne 7. t. v. veliko javno tombolo, združeno koncertom v mestnem parku. Z ozirom na to se vsa p. n. društva vladno naročilo, da na dan ne pričajo enakih prireditiv. Odbor.

— Avtomobilski nezgoda brez poškodb.

V nedeljo so se peljali z Opeln proti Sežani v avtomobilu dr. Fr. Gruden iz Postojne, Dušan Dekleva, Gvido Dugan, Ferdinand Starečič v bližnjem Standrežu je zelo lepo in počiva tam več goriščnikov.

— Postojna. V nedeljo dopoldne je predaval v »Citalnici univ. prof. dr. Veber. Ževez je bila predstavljena igra »Scampolo«, ki je priredila Šentjakobska Citalnica iz Trsta.

— Nabrežniški kamen za zgradbo v Miljanu.

Novo postajo zgradijo v Miljanu. Pri izberi kamna za zgradbo je komisija odločila za nabrežniški kamen kot neugodnejši in najlepši. Potrebovalo se bo najbrž do 6000 kubičnih metrov. »Banca Comercia« je rebila pri svoji zgradbi kamen iz Nabrežnega v tudi kapelo družine Nova krasi nabrežniški kamen. Odslej se utrgne rabiti v Italiji nabrežniški kamen v vedno večji meri; pred vojno je služil raznim stavbarmi pot.

— Nabrežniški kamen za zgradbo v Miljanu.

Novo postajo zgradijo v Miljanu. Pri izberi kamna za zgradbo je komisija odločila za nabrežniški kamen kot neugodnejši in najlepši. Potrebovalo se bo najbrž do 6000 kubičnih metrov. »Banca Comercia« je rebila pri svoji zgradbi kamen iz Nabrežnega v tudi kapelo družine Nova krasi nabrežniški kamen. Odslej se utrgne rabiti v Italiji nabrežniški kamen v vedno večji meri; pred vojno je služil raznim stavbarmi pot.

— Državna borza dela v Mariboru.

V času od 1. do 7. marca je bilo pri državni borzi dela v Mariboru razpisanih 122 prostih službenih mest, 25

Sarvni trakovi, ogljeni, indigo in površeni papir, hektografski zvitki in aparati, podlage za stroje pri Lud. Baraga, Selenburgova Cij.

Gospodarstvo.

Fond vojne odškodnine in reparacije.

Na zadnjem plenarnem sestru beogradske trgovske zbornice je njen zastopnik v upravi vojne odškodnine Ž. Todorović obširno poročal o stanju fonda vojne odškodnine. Od Bolgarije je prejela naša država v sotovini 22,958.109,42 Din. Od tega zneska je vzelna vlada 20 milijonov za glavšavo proračuna za izplačilo obresti, američe sreček od rente za vojno odškodnino. Uprava vojne odškodnine je opozorila vladu, da ta korak ni utemeljen z zakonom in zato je bila omenjena sveta sprejetja v posebnih tekočih računih ministrstva pravde, toda upravi se ni posrečilo depozitirati tega denarja pri upravi fondov in tako ne dobiva obresti od te svote. Vlada je skupala naložili 229.142 dolarjev (18 mil. Din), ki jih je prejela naša država od Bolgarije, v poseben fond, toda glavna kontrola je razveljavila ta sklep in zato je vložila naknadno sklenila, naj bi se ta denar poravnal po zakonu o odškodnini. Poleg tega smo dobili od Bolgarije 500 vagonov koruze. Uprava državnih monopolov je podala za 6.736.706 Din koruze. Ta znesek je naložen v nekem posebnem fondu. Ostala koruza je bila prodana ljudstvu za polovico ceno, kar tudi ni v redu, ker so oškodovani plačali z obligacijami vso, neoskodovani pa samo polovico ceno. Tudi ta denar ni šel v fond vojne odškodnine.

Od Bolgarije smo dobili nadalje 1.230.996 kg žita, ki ga je prevzelo vojno ministrstvo. Zunanje ministrstvo je 18. junija 1924 uradno sporočilo, da znača celokupna vojna odškodnina, ki jo je prejela naša država od Bolgarije, 150 milijonov Din. V tem znesku je tudi omenjenih 22.598.109,42 Din. Ostalih 90 milijonov še niso naloženi v fond vojne odškodnine. Vojno ministrstvo bi moralo plačati fondu za koncu na račun reparacij 41.500.000 Din, plačalo pa je samo 3.560.000 za konje, pridane častnikom. Ostalih 38 mil. se dolguje.

Do 31. marca 1924 bi morala dobiti naša država na reparacijah v naturi 257 mil. zlatih mark. Od tega je dvignila 147.259.898,17 zlatih mark, 1.160.127.510,19 papirnatih mark, 8854 švic. frankov, 1.550.790,65 francoskih frankov in 17.300 angleških funtov. Zasebniki so dvignili do 31. marca 1924 v Nemčiji materialja v vrednosti 16.900.000 zlatih, 56.214.171,79 papirnatih mark in 65.950 švic. frankov. Omenjenega dne je ostalo na ime zasebnikov v Nemčiji še za 7.899.944,67 zlatih in 10.744.727 papirnatih mark. Pri reparacijah niso samo zasebniki zapostavljeni, nego je država od 1. 1921–1924 izkoristila za 120 mil. zlatih mark več kot nam pripada. Ta prebitek bomo morali začeti z 1. 1925 vrednosti z 10% letnimi obrestimi iz reparacijskih dobav. Mesto 36.000.000 zlatih mark, bomo torej dobivali letno 32 mil. Tako bomo prizadeti privatni oškodovanci, ker pri reparacijah v doglednem času »lok ne pridejo na vrsto.«

g Trgovska in obrtniška zbornica v Ljubljani je prejela od Generalne direkcije državnih železnic v Beogradu obvestilo, da ne ukinja tarifna naredba, po kateri se med 1. septembrom in 1. aprilom vozarina za državno kurjavo, premog, koks, opiko, strelčne, lomljeno kamenje, steklene drobce, navadno prst, peseč ter gnoj računa po naslednjem višjem tarifnem razredu. S tem je končno ugodeno davni želji in prošnji naših gospodarskih krogov.

g Hmelj. 57. poročilo Hmelj. društva za Slovensko Zatec, C. S. R., 8. marca 1925. Kupčija je potekla prvi teden meseca marca mirno in se je dnevno prodalo le 10–20 bal. hmelja. Na račun ruskega eksporta je bilo 300 bal. žateškega hmelja prodanih, kar pa ni povzročilo na trgu nikakoršnega gibljanja, ker so bili prodajalci tukajšnji prekupci — pač pa se je zaloga vnovič skršla. Vkljub mirnemu poteku na trgu so ostale cene ne spremenjene in notira Ia žateški hmelj 4000–4100, dobra IIa 3950–4000, IIIa 3900–3950 čK za 50 kg. Končno razpoložljive je sicer mirno, vendar čvrsto, cene ne spremenjene, čvrste. — Savez hmelj. društva.

— g Vinski trg. Na domačem tržišču je trgovina z vinom nekoliko oživelj, dokler o izvozu naših vin na Češkoslovaško navdih trgovski pezodi ne more biti povzročeni. Cene notirajo v okolici Vršca, bela vina 9–9,5 odst. 5,50–5,75 l, 10 odst. 6 Din, črna vina ca 10 odst. 4,50–5 Din, vse ab klet producenta neto, blagajna na prijevzetju. Dalmatinska bela vina notirajo 5,50 Din, štajerska v marljovski okolici 7,50–8. V Avstriji se tržišča niso spremeni. Cene notirajo: v okolici Kremna 7–9 odst. iz 1. 1923–1924 — 1–1,20 čil. 9–11 odst. 1,20–1,40 čil. Na Madžarskem so začele cene vina padati, ker je tudi povraševanje po vnuči slablo. Cene notirajo: 10,5–11 odst. belo 8000 mK, 12 odst. 9000 mK; 9 odst. črno Otole 7000 mK, 10 odst. črno Otole 9000 mK. Na Češkoslovaškem notirajo cene: v okolici Bratislave 7,50–8,50 čK, v okolici Bösinga 6,50–7,50, v okolici Modra 7 čK, v okolici Nitre 3,50–6 za liter. Tudi v Italiji se položaj na vinskih tržiščih ni izpremenil. Cene se ravnavajo po pokrajinh. Emilia črna vina 9–10 litr hekt. vino v sodih 100–150 litr met. stot. bela vina iz Scandiano 100–140 met. stot. bela vina iz Arezzo 7 litr hl, 10–11 odst. črna vina 50–80 litr. Apulija 15–17 odst. na črna križana vina 9–9,50, 13–15 odst. 8–8,50, 11–13 odst. črna vina 50–7,50. bela vina 13 odst. 7–8 litr hl. V Franciji je promet živahnješi, cene so čvrste, in notirajo 9–12 odst., črna vina 50–65 litr. v okolici Pauaralne črna vina 7 litr.

— g Važna prometna konferenca na Sušaku. Danes se vrši na Sušaku zelo važna konferenca železniških ravateljev in oblastnih inšpektorjev iz vse države. Na teki konferenci se bo razpravljalo o ureditvi poletnega voznega reda in o novih tavilih. Konferenca se udeleži tudi delegat predmetnega ministrstva.

— g Podrzavljene poštni uradovi. Vlada nameverava podrzavljati na Hrvatskem in v Slavoniji 30 poštnih uradov. V ta namen odobri ministrski svet na eni prvih sej po-trebn kredit.

— g Setev žita v Italiji. Površina, po-

segana z žitom, znaša po statističnih po-

datkih ministrstva za ljudsko gospodar-

stvo, 4,720.000 ha. Tako je poprečna mera

zadnjih 10 let presežena. Posejane je le-

tos v primeri s prejšnjim letom več za

150.000 ha.

— g Dobave. Vršile se bodo naslednje ofertalne licitacije: Dne 16. marca t. l. pri Stalni vojni bolnici v Ljubljani glede dobave telečjega mesa, mleka, svinjske ma- sti, fižola in špecijskega blaga; v Fiserni štabi 40. pešpolka »Triglavskog« v Ljubljani glede dobave makarona, zdroba, ježenjske, fižola, riže, svinjske masti, jedilnega olja in kisa. — Dne 20. marca t. l. pri direkciji državnih železnic v Sarajevu glede dobave vijakov. — Dne 26. marca t. l. pri intendanturi II. armijske oblasti v Sarajevu glede dobave pisarniških in vilenih potreboščin. — Dne 4. aprila t. l. pri ravnateljstvu državnih železnic v Ljubljani glede oddaje gradbenih del za signalno delavničko v Ljubljani. — Pri voravi državnih monopolov v Beogradu glede dobave belega kartona. — Pri direkciji državnih železnic v Sarajevu glede dobave opake. — Predmetni oglasi z natančnejšimi podatki so v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesantom na vpo- gled.

— g Mednarodni kongres za gradbeno inštiro. In javna dela v Parizu bo po vršil od 15. do 21. jun. t. l. Kongres je pod pokroviteljstvom ministrskega predsednika. Na dnevnem redu bodo točke: Stanovanja kriza in nameravana ter uporabljena sredstva posameznih dežel za odpravo te krize z posebnim ozirom na srednjo sloje; sestava modernih sredstev v svrhu znižanja gradbenih stroškov; iskanje novih smernic za izvedbo velikih javnih del; razvoj naraščanja v gradbeni stroki. Obljubljena je velika udeležba.

Strojno pletenje

Pred Skofijo 1/1 — pre-
vezma v delo vsekovrat-
ne nogavice, kakor tudi
podpletanja. — Cene št.
25 L.

Bencin-motor
(stabilni) 10 HP, v do-
brem stanju — poceni
prodam. — Jakil, Po-
ljanska cesta 13. 704

Avtorske dravice
in patente kupuje in pro-
daja, oziroma posreduje
njih nakup in prodajo. —
Gospodarska pisarna
na družbi z o. z. v Ljub-
ljani, Wolfsova ulica št. 1.
II. nadstropje. 38 L.

Salame
kg šunkarice po 41 Din,
kg brunšuske po 16 Din
— razpoložjam ed 5 kg
naprej po povzetju. Za
dobro blago in točno po-
strežbo se jamči. — Fr.
Golob, mesar in pre-
valec, Šiška, Ljubljana
VII. 680

»Gon«,
nov preizkušen in edino
siguren lek proti kapa-
vici (triner) ter zastare-
lumu (kroničnemu) tri-
perju ter vnetju mehur-
ja. Za popolno ozdravl-
jenje treba šest lončkov
Vsak lonček z navodilom
stane 45 Din — Proizva-
ja in po počasi razpoložja
tudi na zdravniški pred-
pis lekarja Penič, Zan-
prešič, Hrvatska.

Korespondent
(srbohrvatski, slovenški,
nemški) s praksjo, zmo-
žen knjigovodstvu, z do-
razredno trgovsko šolo,
izkušen manufakturist in
konfekcišč — išče mesta.

Ponudbe pod »Srbo-
hrvatski/66« na upravo
»Slov. Narodu«.

Oglarjev
spretnih, popolnoma iz-
veženih in zanesljivih,
se išče večja partija za
tako v stanjo delo. Ev-
se odda zanesljivemu
akordantu, ki je zmožen
položiti primerno kveti-
jo, kuhanje oglja v veli-
ki množini. — Vprati-
ti pri Ivan Šiška, tovarnar,
Ljubljana, Metelkova ulica
št. 4. 708

Fakture inkasira,
opomine izvršuje in ter-
jave vnovčuje s cedira-
njem. — Gospodarska pi-
sarna, družba z o. z. v
Ljubljani, Wolfsova ulica
št. 1. II. nadstr. 37/L.

Braća Holländer (Subotica)

preporučuju bogato skladiste porja za organe i jas-
juke od najjeftinije do najfinije vrste. Najbolje poznata
eksport firma, potpunu garanciju pruža. — Bižu i tačna
poslužba.

54 L

Pošteta srca javljamo, da nam je naš stra-
ljubljenski sinček, brat, bratrac, vnuk in nečak

BOJAN

v soboto, dne 7. marca po mučni bolezni, previden
s točilj sv. vere, v 7. letu nežne mladosti premil.

Pokopali ga bomo v tork, 10. marca ob 10. do-
polne na domaćem pokopalištu na Kršini.

Krilna - Celje, 7. marca 1925.

Anica dr. Zubaković, namic - M. Justin,
brat - Mijuško, sestrica.
Rodnički Zarnik - Simon.

Inserirajte v Slov. Narodu.

Royal Mail Line
K. angleška poštna parobrodna linija — Generalno zastopavno za krajevino S. H. Zagreb, Trg. 1. Štev. 17.
Redoviti potniški promet:
Hamburg-Cherbourg-Southampton v New York in Kanado
Cherbourg-Liverpool-Southampton v Južno Ameriko.
— Rio de Janeiro, Santos, Montevideo, Buenos Aires, Spadado, — Odprava polnilnik v prvem, drugem in tretjem razredu.
Kabinas tretega razreda z dvema in štirimi posteljami.
Podzastopavno:
Beograd, Karadjordjeva ulica 91. — Ljubljana, Kolodvorova ulica 26.
Veliki Bečkerk, Kraja Aleksandra u. 4 — Bitoli, Boulevard Aleksandra 108.
Brojčevni nastavki se gori navedena podzastopavno »Royal Mail Line«.
Za Beočin, Morečevino, Delmacko in Crnogore:
Srednja Prometna banca v Sarajevu in Gradiški.
Brojčevni nastavki: »Prometna banca«.
Dopravljanje v vseh jezikih.

To in ono.

Velik proces v Bruslju.

V Bruslju se že te dni vrši razprava, pravi monster proces proti 23. članom zglasne rošarske in tafinske tolpe »Navrartse. Tolpa, ki je Izvršila neboj vltov, ropov, požigov in umorov v flamskem deželi Belgiji, ki ima zagovarjati rati zdi zlomljencem. Kakor se je pri nas po brezkratni ustanovila nekaka potepušča organizacija »Zeleni kader«, tako se je zbrala v Belijski slivni tolpa, ki je pod vodstvom Namelarta uganjala leta 1918, ko so Nemci zapustili zasedeno ozemlje, pravcate organizacije. Bando so tvorili mali, drzni ljudje, ki so že ponovno prišli z zakonom v kontakto. V nasprotu s senzacijama procesom Steinmann, ki se vrši v Antwerpnu in je pri razpravi navzoč samo moderni svet, tvorijo gospodarstvo pri tej razpravi samo otočnecem. Nekaj belgijskih listov je predlagalo, da je bilo v dobrih rokah, vendar film v splošnem ni dosegel onega, kar zahteva od njega roman. Zaznamoval pa je vseeno lep obisk, Lucy Doraine, priljubljena filmska diva je po kratkem premora znotraj nastopila, topot v »časni«, spravil režiran film »Uročišče ljubavi« (bito je bilo menda »zatočišče« — op. ur.) Film je bil vsebinsko kakor režisko na višku, načrti posnetki romantičnih krajev in pokrajini nedosegljivi in igralsko dovršen. Predvajal se je v »Dvoru«. Idealno nam je nudil ruski film »Princesa Nadja« ter »Evangelik«, res prekrasen film, pol globoke tragike mestoma privabil nežnejšo dutečim gledalcem solze iz oči.

Pariški nadškof se je spodikal nad pesmijo, če da zali vero. Vzela sem si to tako k srcu, da sem prisla v Rim. Jaz sem Španka in globoko verna. Zato ne morem prenašati glede vere nikakega očitanka.

Njegova Svetost me je sprejel. Povedala sem, da je škof v zmoti in nato citiral besede one pesmi. Njegova Svetost mi je dovolila peti se nadalje to pesem in dobila sem odvezbo za svoje grehe...

Potem je pa sledilo vprašanje v Vatikanu, ali je res, kar pripravilo Španka nekaj v globoko verno. Zato ne morem prenašati glede vere nikakega očitanka. Na vprašanja je sledil odgovor, da pesem je bila Raquel Maller ni bila nikdar pri pa- pežu.

Pretkana Španka je načala liste in si tako napravila reklamo. Tudi je, kar je v avdijenci, na kateri je Španka v globoko verno, načrtovali, režisko na višku, načrti posnetki romantičnih krajev in pokrajini nedosegljivi in igralsko dovršen. Predvajal se je v »Dvoru«. Idealno nam je nudil ruski film »Princesa Nadja« ter »Evangelik«, res prekrasen film, pol globoke tragike mestoma privabil nežnejšo dutečim gledalcem solze iz oči.

* * *

Smrtna odsoba. Porotna sodnja v Schneidemühl na Bavarškem je odsodila bivšega ruskega vojnega inženirja Jazelskega na smrt, ker je dne 20. jun. skupno z vo